

Миодраг Ђукић

Сиваралачка моћ народа*

ПОВОДОМ 60 ГОДИНА ОД ОСНИВАЊА САВЕЗА КУД БЕОГРАДА

Јубилеји су прилика да се подвуку неке старе истине, да се заокруже нека позитивна искуства и поново извуку оне синтезе које једном трајном прегнућу дају дубље хуманистички смисао на непрекинutom путу човековог духовног развоја и успињења на имагинарном врху његовог стремљења. Још ако је ту реч о националном препороду и конзервацији духовне баштине самог народа онда осећамо како смо запљуснути нежном и топлом атмосфером младости која у нама буди бројне и лепе успомене. Можда је баш енергија игре била очаравајућа на путу сазревања појединих народа и читавог човечанства, можда је песма

својом нежношћу учврстила у нама љубав према животу као непоновљивом божјем дару и, ко зна, његовој највећој мистерији.

Још кад се младост, тај најкреативнији део живота удружи са циљем и намером да створе нешто лепо и трајно вредно, онда самој уметности дајемо друштвено обележје какво у све срединама света поседују културно уметничка друштва, позитивна језгра за зачетке и развој духовности уграђене у саме темеље сваке културе.

Можда баш креативно удруживање, својствено младости, не само форма заједничког стварања него и индивидуалност исказивања у најнепосреднијем смислу. Можда су баш искуства у тим колективима творницама лепоте и трагања за смислом, засновала

* У прилици смо, захваљујући добродошлој иницијативи Слободана Вујовића, генералног секретара Савеза културно-уметничких друштава Београда, да на светлост дана изнесемо овај надахнути текст покојног Миодрага Ђукића, драмског писца и културног посленика, некадашњег председника Савеза. Сем што подсећа на Ђукину речитост, овај пригодни говор, одржан 2008. године, још једном нас опомиње на чињеницу да се у културној политици што се у Србији (не)води ништа није променило, опомиње нас на извесност да ћемо, без буђења креативне националне свести, потонути у мочвари мондијализма.

све оне духовне корифеје чије је дело обележило питање епохе, а својом свевременошћу проткало наше искуство као јединствено упориште људи међу просвећеним народима.

Савез културно-уметничких друштава је институција коју су основали управо творци нове духовности и заштитници већ постојећих вредности који су они својим креативним преплетањима и синтезом обогаћивали новим доказима о присуству посвећеног народа на тлу Србије градећи драгоцене делове којих је, као што рече велики немачки филозоф Хегел, употпуњен Светски дух. Јер уметност јесте допуњавање не само човековог интегритета и његовог егзистецијалног смисла већ и божанског интегритета Творца који је обдарио човека истом оном моћи која проистиче из његове бојје природе.

Веома значајно је да се овај процес одвија без обзира на свест о њему код оних чија би примарна брига била материјално благостање и духовно богатство народа што се најчешће у пракси запоставља.

На жалост, искуство нас учи да духовна и друштвена моћ никако не проистичу једна из друге и не припадају истој сфери света. Пре би се рекло да прва припада области ничеовске надсвести, а друга фројдовској подсвести због чега је у историјској пракси сваки народ, па и наш, више зависио од политичара него они од грађана што је увек доводило до неправедног сиромашења народа од чега се он бранио јаким испољавањем своје духовне надмоћи. Управо та надмоћ га је спасава-ла од свих деформација људског дру-

штва у којем је груба сила увек гушила ону суптилнију. Зато наш национални аматеризам, повремено препуштен кроз период тлачења, неразумевања и неприхватања, јачао кроз креативно испољавање неуништиве стваралачке моћи народа и формирао своју душу кроз радост игре, песме, речи и слике кроз неговање оног дара који је од Бога добио.

Данас у модерном свету, постоји потреба за нивелацијом, односно анихилацијом било каквих посебности, а поготову културних различитости. Разуме се да тај варваризам не прихватају наше националне вредности изнијансирани до врхунског суптилитета. Ради се на све стране : у школама, у селоме, у урбаним срединама, у бројним институцијама и културно уметничким друштвима. Савез културно уметничких друштава Београда ради као врховни покретач иницијатива и координатор свих облика рада друштава која га творе. Поред подизања нивоа стручности код бројних уметничких руководиоца најразличитијих хетерогених области, он их истовремено активно хомогенизује непрекидно организујући бројне фестивале и сусрете друштава, ликовне салоне и галерије и друге презентације разних активности београдских аматера. Тај аматеризам, међутим, у својим крајњим консеквенцама често достиже највише нивое професионалних остварења јер су таленат и стручна едукација у друштвима омогућиле високу конкурентност уметничког израза и домета. Можда ни у једној својој институцији, наш народ не испољава своје креативно прегнуће као у аматеризму. Његови резултати показивани и демонстрирани у другим срединама,

широм света, увек су изазивали салве одушевљења и праве провале егзалтиране радости. Већ деценијама наши аматери свуда стварају репрезентативну слику нашег народа, за разлику од оне коју стварају политичари.

Та слика величанствена и представља Србе као аутентичан, духовно узвишен, интелектуално развијен, срећан и срећан народ. Наша културно уметничка друштва јесу прави амбасадори народа који је последњих година претрпео неправде других, будући изложен страдањима, готово до ге-

ноцида. То је унело дубоку сумњу у све нас да је свет уређен праведно и добро. И кад гледамо како српски фолклор развија своја кола као мајстор разигране магије, кад слушамо музику наших моћних хорова и писуствујемо нашим позоришним фестивалима увек се питамо каква је то генетска структура која је у стању да тако смело, тако неодољиво афирмише човекову лепоту и савршенство његове креативности.

Из те структуре потиче српски аматеризам, неуништива снага народа!

